

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 kwietnia 2013 r. (data prezentaty) powódka K. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego J. K. (1), na swoją rzecz, alimentów w kwocie 1 500 zł miesięcznie, a ponadto wniosła o ustanowienie adwokata z urzędu oraz o zwolnienie od kosztów procesu według norm przepisanych (k. 3).

W odpowiedzi na pozew z dnia 29 lipca 2013 r. (data prezentaty) pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz o obciążenie powódki kosztami postępowania (k. 27).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka K. K., ur. (...) w W. jest córką J. K. (1) i E. K. z domu W.. W dniu 15 listopada 1969 r. pozwany i E. K. zawarli związek małżeński, w którym pozostają do dnia dzisiejszego (k. 28). Oświadczeniem złożonym w dniu 29.06.1982r. przed kierownikiem USC w W. pozwany uznał powódkę za swoje dziecko (k. 62).

Powódka K. K. ma 49 lat. Obecnie mieszka w W.. Zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS, od dnia 19.06.2012r. ma stwierdzoną całkowitą niezdolność do pracy, przy czym data powstania całkowitej niezdolności do pracy to lipiec 2011r. (k. 11,) Z zawodu jest kucharzem. Powódka jest osobą niepełnosprawną - cierpi na obustronny niedosłuch odbiorczy, upośledzenie słuchu, mowy oraz ma trudności w poruszaniu się, cierpi na depresję (k. 9, 10). Korzysta z opieki medycznej przyznanej w ramach NFZ-tu.

Powódka ukończyła Szkołę Podstawową Specjalną Nr 7 dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w Specjalnym Ośrodku Szkolno – (...) w W. (k. 8). Z twierdzeń powódki wynika, iż w latach 1985 – 1998 powódka wraz z ukończeniem 18 roku życia zaczęła pracować, a uzyskane wynagrodzenie przekazywała rodzicom. Powódka podkreśliła, że była bita przez rodziców, jak nie zarabiała pieniędzy (k. 4). W 1985 r. powódka przez 4 lata pracowała w G., jako kucharz, ale została zwolniona wraz z redukcją etatów. Od 1992/1993 r. powódka przez 3 lata pracowała w Zakładzie (...) w L. (k. 29). W okresie od 1998 r. do 20 października 2009 r. powódka pracowała i mieszkała u W. K., za co uzyskiwała miesięczne wynagrodzenie w kwocie 500 zł. Powódka zakończyła pracę wraz ze śmiercią pracodawczyni. K. K. nie nabyła spadku po zmarłej W. K. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 02 lipca 2013 r., w sprawie o sygn. akt I Ns 652/10 o stwierdzenie nabycia spadku po W. K. (k. 346 akt I Ns 652/10).

Od 24 października 2009 r. powódka ponownie zamieszkała w domu swoich rodziców w D.. Powódka od grudnia 2009 r. do marca 2010 r. mieszkała w wynajętym mieszkaniu w G., przy ul. (...), czynsz za mieszkanie płacił pozwany. W zamian, pozwany żądał wymeldowania powódki z miejsca zamieszkania w D.. Od marca 2010 r. pozwana pracowała w J. u H. P., która udzieliła jej pomocy w ten sposób, że ubezpieczyła ją i pomogła otrzymać powódce pomoc lekarską. W orzeczeniu lekarskim ZUS z 2012 r. u powódki stwierdzono całkowitą niezdolność do pracy do 30 czerwca 2015 r. oraz wskazano, że całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym od 04 kwietnia 1967 r. do 18 czerwca 1982 r. (k. 11). W 2013r. powódka otrzymała rentę socjalną w wysokości 479,89 zł miesięcznie (k. 12, 61). Łączny przychód powódki w 2013r. wyniósł 8.324,32 zł, a w 2014r. 8.489,74 zł (k. 282-285). Zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 15.07.2015 r. powódka jest całkowicie niezdolna do pracy do 31 lipca 2016 r. (k. 288).

Obecnie powódka otrzymuje rentę w kwocie 640 zł miesięcznie. Nie posiada mieszkania, zamieszkuje w piwnicy u znajomej, której z tego tytułu płaci 100 zł miesięcznie. Korzysta tylko z zimnej wody, kaloryfera nie może włączać gdyż musiałaby zapłacić większą kwotę. Na rozprawie w dniu 04 stycznia 2016 r., powódka zmodyfikowała wskazane w pozwie koszty swojego utrzymania, które oceniła na kwotę 2 500 – 3 000 miesięcznie, w czego skład wchodzi wydatki tj.: wyżywienie – 1 000 zł; odzież i obuwie – 1 700 zł; środki higieny i czystości – 250 zł; lekarstwa – 180 – 240 zł (k. 338). Ponadto powódka podniosła, że potrzebuje aparat słuchowy za kwotę ok. 6 000 zł (k. 245-247, 338-339).

Pozwany J. K. (1) ma 70 lat. Mieszka w D.. Pozwany wraz z żoną E. K. mieszka w wolnostojącym domu typu bliźniak, w którym zajmują 1/2 domu (k. 270-271). Jest z zawodu drwalem. Pozwany nie pracuje. W grudniu 1997 r. miał wypadek przy pracy – został przygnieciony drzewem w czasie prac w lesie (k. 46). Pozwany wcześniej pracował w firmie swojego syna J. K. (2), który prowadzi działalność gospodarczą, jest podwykonawcą dla zakładu usług leśnych (k. 29, 270). Pozwany od 27 czerwca 1998 r. z tytułu całkowitej niezdolności do pracy pobiera świadczenia emerytalno – rentowe. W 2013r. pobierane przez pozwanego świadczenia wynosiły 2406,10 zł miesięcznie, a w 2014r. - 2 475,76 zł miesięcznie (k. 31, 234). Pozwany w 2012 r. uzyskał łączny dochód w wysokości 33,929, 30 zł (k. 36, 38). W 2013 r. pozwany uzyskał dochód w wysokości 35 306 zł (k. 235 – 236). W 2014 pozwany uzyskał łączny dochód w wysokości 36 007, 60 zł (k. 298).

Pozwany cierpi na schorzenia, tj.: choroby kręgosłupa, niepełnosprawność stopy, łuszczycę, wysoki poziom cholesterolu, osteoporozę (k. 29, 46 – 47, 51 – 53, 126). Pozwany na swoim utrzymaniu ma żonę E. K. - matkę powódki. Pozwany koszt swojego i żony utrzymania ocenił na kwotę ok. 2 380 – 2 460 zł, w skład czego weszły wydatki tj.: na życie – 1 000 zł; środki czystości – 150 zł; opał - 250 zł; lekarstwa – 250 zł; (...) życie – ok. 20 zł; (...) ubezpieczenie prywatne – ok. 24 zł; ubezpieczenie mieszkania – ok. 23 zł; RTV – ok. 19 zł; antena satelitarna – 50 zł; prąd – 63 zł; woda – 35 zł; wywóz nieczystości – 100 zł; podatek – ok. 77 zł; remonty mieszkaniowe i gospodarcze – 100 zł; prasa – 60 zł; telefon satelitarny – 55 zł; komórka – 60 zł; dojazdy do lekarza i paliwo – 100 zł; śmieci – 24 zł; sprzęt gospodarstwa domowego – 30 zł; fryzjer – 40 zł; gaz butlowy – 60 zł (k. 32, 33 - 35). Z twierdzeń pozwanego wynika, iż nie posiada on samochodu, ani oszczędności (k. 28, 232).

Zdaniem pozwanego powódka jest osobą zdolną do pracy (k. 29, 271).

Żona pozwanego nie pracuje i pozostaje na utrzymaniu J. K. (1). Wymaga specjalistycznej opieki medycznej, od 2008 r. jest leczona z powodu przewlekłego zapalenia zatok przynosowych, cierpi na astmę oskrzelową, ma uszkodzony słuch (k. 74, 75 - 79).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, a w szczególności: zeznań powódki (k. 245 – 247, 338-339), zeznań pozwanego (k. 270 – 271), zeznań świadków: A. P. (k. 164 – 165), S. (k. 218 – 219), P. W. (k. 219 – 220), J. D. (k. 221), E. K. (k. 221 - 222), J. K. (2) (k. 222) oraz dowodów z dokumentów. Pozostałe wnioski dowodowe strony pozwanej Sąd oddalił z powodów wskazanych na rozprawie w dniu 18.02.2016r. k. 395.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W myśl art. 128 krio obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Natomiast zgodnie z art. 129 §1 i §2 krio obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem, jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych – obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 i 3 krio, rodzice mają obowiązek świadczeń względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub, jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Zakres obowiązku alimentacyjnego, zgodnie z treścią art. 135 § 1 i 2 krio, zależy z jednej strony od potrzeb osoby uprawnionej, z drugiej zaś strony od możliwości zarobkowych i majątkowych osoby zobowiązanej. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie

uprawnionego, w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

W ocenie Sądu, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, zasądzenie obowiązku alimentacyjnego od pozwanego na rzecz powódki w wysokości 250 zł miesięcznie jest uzasadnione. Przesłankami powstania stosunku alimentacyjnego, w sytuacji kiedy uprawnionym jest osoba dorosła jest jej niemożność samodzielnego utrzymania się, przy wykorzystaniu swoich możliwości zarobkowych i majątkowych, zaś po stronie zobowiązanej istnienie możliwości zarobkowych czy majątkowych. W orzecznictwie oraz doktrynie wskazuje się, że osoba dorosła starająca się o zasądzenie na jej rzecz alimentów, powinna również wykazać stan swojego niedostatku. Wobec okoliczności, że pozwana jest wolnego stanu cywilnego, nie posiada zstępnych obowiązek alimentacyjny w pierwszej kolejności obciąża jej rodziców, tj. m.in. pozwanego.

Zasądzając na rzecz powódki od pozwanego alimenty, Sąd kierował się przede wszystkim okolicznościami, że powódka zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS ma stwierdzoną całkowitą niezdolność do pracy, przy czym data powstania całkowitej niezdolności do pracy to lipiec 2011r. (k. 11, 288). Zatem powódka nie posiada możliwości zarobkowych, a wysokość dochodu z renty w kwocie ok. 640 zł miesięcznie nie wystarcza na zaspokojenie jej podstawowych, usprawiedliwionych potrzeb życiowych, w tym mieszkaniowo – bytowych oraz zdrowotnych. Sąd ustalił średni miesięczny koszt utrzymania powódki na poziomie kwoty 1500 zł. Sąd uwzględnił, iż na wynajęcie pokoju powódka potrzebuje minimum 500 zł miesięcznie. Natomiast pozostała kwota 1000 zł byłaby przeznaczona na zakup żywności, odzieży, obuwia, środków czystości i higieny oraz na zakup leków. W toku postępowania Sąd zweryfikował możliwości majątkowo – zarobkowe pozwanego i uznał, że zasądzenie żądanej w pozwie wysokości alimentów powodowałoby u pozwanego nadmierny uszczerbek. Pozwany utrzymuje się ze świadczenia emerytalno – rentowego w wysokości 2 475,76 zł (k. 234) miesięcznie, ma na swoim utrzymaniu żonę – matkę powódki, która jest osobą schorowaną. Pozwany około 19 lat temu miał wypadek przy pracy co spowodowało u niego ciężki uszczerbek na zdrowiu, uniemożliwiający mu dalszą pracę w zawodzie. Wobec powyższego, Sąd analizując sytuację materialną powódki oraz możliwości majątkowo – zarobkowe pozwanego, a także uwzględniając brak jakiegokolwiek innego wkładu pozwanego w osobiste starania o utrzymanie powódki uznał, że obciążenie pozwanego obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz powódki w kwocie 250 zł miesięcznie odpowiada możliwościom zarobkowym i majątkowym pozwanego. O pozostałe środki na pokrycie kosztów swojego utrzymania powódka powinna ubiegać się w ośrodku pomocy społecznej. Wprawdzie powódka zeznała, iż pomoc społeczna stwierdziła, iż kwota którą powódka otrzymuje, tj. 640 zł jest dużą sumą i nie udzieliła powódce pomocy (k. 339), jednakże powódka powinna ponowić próby zwrócenia się do (...) i dążyć do uzyskania pomocy finansowej czy rzeczowej.

Zdaniem Sądu pozwany jest w stanie partycypować w kosztach utrzymania powódki w kwocie 250 zł miesięcznie. Pozwany w przeciwieństwie do powódki ma gdzie mieszkać, wraz z żoną prowadzi gospodarstwo domowe. Wprawdzie żona pozwanego nie posiada dochodów, to jednak kwota, która będzie pozostawała pozwanemu po potrąceniu alimentów, tj. ponad 2225 zł miesięcznie wystarczy pozwanemu i jego żonie na pokrycie ich kosztów utrzymania.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie wyżej cytowanych przepisów orzekł jak w punkcie 1 i 2 wyroku. Mając na uwadze, iż powódka pozostawała w niedostatku również w dniu wniesienia pozwu natomiast pozwany uzyskiwał wówczas świadczenia w kwocie 2406,10 zł (k. 31), alimenty zasądzono od dnia wniesienia powództwa, tj. od dnia 12.04.2013r.

O kosztach postępowania, Sąd orzekł na podstawie z art. 102 k.p.c. obciążając pozwanego opłatą sądową od zasądzonej kwoty alimentów natomiast koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przejęto na rzecz Skarbu Państwa.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 2 ust. 1 i 3, § 6 pkt 5, § 15 pkt 1) oraz § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. /Dz. U. 2013 poz. 490 tekst jednolity/ w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Sąd odstąpił od obciążania powódki kosztami w zakresie nieuwzględnionego powództwa mając na uwadze, iż powódka K. K. jako osoba dochodząca roszczeń alimentacyjnych, zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014r. poz. 1025 ze zm.) nie ma obowiązku uiszczania kosztów sądowych.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 333§1 pkt 1 kpc.